

Til Økonomiudvalget

Aflæggerbordet den 27. september 2011

27-09-2011

COVER til sammenfatning af evalueringsrapportSagsnr.
2011-54999**Projektet TRYG DEN AF har på blot to år gjort en mærkbar forskel for sikkerheden og trygheden i nattelivet i København.**Dokumentnr.
2011-653366

I forbindelse med indstillingen om Øget Tryghed i København fra oktober 2008 blev der afsat i alt 1,7 mio. kr. i 2009 – 2010 til at ”skabe et formaliseret samarbejde blandt aktørerne i nattelivet med henblik på at skabe et trygt natteliv for gæster og øvrige borgere”. Det blev herefter besluttet at iværksætte projektet ”Tryg den af” med henblik på at øge trygheden i Københavns natteliv og styrke samarbejdet mellem nattelivets aktører.

Sagsbehandler
Mia Lund Ørting

TRYG DEN AF var i 2009-2010 et partnerskab mellem spiritusproducenten Diageo, International Harm Reduction Association og Københavns Kommune. Der er afsat 0,5 mio. kr. årligt i 2011-2014 til TRYG DEN AF i Budget 2011 under Sikker By. I 2011 har Københavns Kommune fortsat partnerskabet med Diageo. Dette partnerskab udløber ved årsskiftet. TRYG DEN AF har blandt andet etableret en succesfuld certificeringsordning, hvor igennem 20 københavnske natklubber og barer har forpligtet sig til bl.a. uddannelse af personalet i konflikthåndtering. Økonomiudvalget vedtog 14. juni 2011 nyt koncept for certificeringsordningen. Inden udgangen af 2011 forventes i alt 40 restaurationer at være blevet certificeret.

I forbindelse med den politiske behandling af "Handlingsplanen mod diskrimination i nattelivet i København" (Beskæftigelses- og Integrationsudvalget 31.1.2011, Økonomiudvalget 1.3.2011 og Borgerrepræsentationen 10.3.2011) blev muligheden for at etablere en frivillig mærkningsordning mod diskrimination drøftet. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen blev pålagt at undersøge interessen blandt nattelivets aktører for etablering af en sådan ordning. Økonomiforvaltningen kan oplyse at restaurationsbranchen har udtalt, at de finder en sådan ordning overflødig, idet diskrimination er ulovligt, og branchen har tillige udtrykt bekymring for at forretninger, der ikke deltager, vil fremstå som om, at de ikke overholder loven. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal indstille til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget som opfølgning herpå i forbindelse med en samlet status på Bland dig i Byen programmet til januar 2012. TRYG DEN AF -certificeringsordningens kriterium nr. 7 foreskriver, at restaurationernes adgangspolitik er i overensstemmelse med lovgivningen.

Rådhuset, 1. sal, v. 15

Telefon
33 66 77 11

Hovedkonklusionen i evalueringsrapporten fra konsulentvirksomheden LG Insight er, at projektet har skabt grundlag for et forankret og langsigtet samarbejde om tryghed i nattelivet i

E-mail
lun@okf.kk.dkEAN nummer
5798009800213

København, og derved har det gjort en mærkbar og blivende forskel, der styrker trygheden i nattelivet i København.

Videre proces

Frem mod 2015 er projektets overordnede effektmål, at minimum 95 % af de unge mellem 18 og 30 år, som gæster nattelivet i København, skal føle sig trygge. For at opnå det mål vil projektet bl.a. arbejde for at minimum 100 barer og natklubber bliver TRYG DEN AF certificerede inden 2015.

I forhold til projektets udviklingspotentialer anbefaler LG Insight i evalueringsrapporten, at projektet udbygger og forankrer samarbejdet med brancheorganisationerne Horesta og DRC samt udvikler samarbejdsrelationer med transportsektoren i forhold til tiltag, der kan øge trygheden på vej til og fra nattelivet.

Center for Sikker By vil derfor afsøge muligheder for kampagnesamarbejde med bl.a. DSB S-tog i dette efterår, og har indledt dialog med brancheorganisationerne Horesta og Danmarks Restauranter og Caf er om et muligt samarbejde vedrørende kommunikation om certificeringsordningen samt om organisationernes udbud af, for TRYG DEN AF, relevante kursusaktiviteter til ansatte i nattelivet.

Den fulde evalueringsrapport kan downloades inkl. bilag fra

- www.kk.dk/sikkerby
- www.trygdenaf.dk

Konsulentvirksomheden LG Insight har afsluttet sin evaluering af projektet Tryg Den Af, for så vidt angår projektets opstartsperiode 2009-2010. Herunder sammenfattes rapportens vigtigste konklusioner og anbefalinger. Evalueringsrapporten kan downloades inkl. bilag fra www.kk.dk/sikkerby og www.trygdenaf.dk.

Baggrunden for Tryg Den Af

København har, ligesom andre byer, sat fokus på at gøre byen mere tryk og sikker at færdes i. Herunder er tiltag til forebyggelse af skader i nattelivet et indsatsområde i vækst, og mange initiativer har været afprøvet, også internationalt.

Med udgangspunkt i såvel internationale som nationale erfaringer og resultater, blev der i 2009 påbegyndt et partnerskabsprojekt til styrkelse af trygheden i nattelivet i København. Projektet blev iværksat som et partnerskab mellem

- Diageo - en af verdens største og førende alkoholproducenter
- International Harm Reduction Association (IHRA) - en international non-governmental organisation
- Københavns Kommune

Projektet har fået navnet Tryg Den Af og blev afsluttet som partnerskabsprojekt mellem Diageo, IHRA og Københavns Kommune med udgangen af 2010. I 2011-2014 har Københavns Kommune afsat midler til at videreføre og forankre projektet. I 2011 bidrager Diageo også med midler til denne forankringsproces.

Tryghed i København

Ifølge Københavns Kommunes såkaldte Tryghedsindeks, som måler på omfanget af kriminalitet og borgernes oplevelse af tryghed i de enkelte bydele, er København generelt en tryk by. Byen er dog af en størrelse og har en mangfoldighed, som betyder, at trygheden – den faktiske såvel som den oplevede – varierer mellem de enkelte områder af byen. Københavns Kommune iværksætter derfor også løbende kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende tiltag i byen. Blandt andet har kommunen etableret Center for Sikker By, der arbejder med at forbedre kommunens kriminalpræventive indsats.

Tryghedsindekset viser, at særligt området Indre By er præget af utryghed. Dette skyldes, at bydelen har det forholdsmæssigt højeste antal anmeldelser af vold, trusler om vold, hærværk, chikane og

tilråb, og politiet vurderer, at disse anmeldelser i overvejende grad knytter sig til nattelivet.

Flere og koordinerede tryghedstiltag

Med Tryg Den Af er der sat særligt fokus på at øge trygheden i nattelivet i København, og internationale erfaringer viser, at de bedste resultater opnås ved at bruge en vifte af tiltag frem for at satse på en enkelt indsats. Derfor har Tryg Den Af benyttet sig af flere og koordinerede initiativer i stedet for enkeltstående tiltag. Da al viden og erfaringer samtidig peger på, at langsigtede effekter opnås gennem varige ændringer i rutiner og traditioner mv., har Tryg Den Af haft som strategi at fremme lokale ændringer i politikker, samarbejdsformer, systemer og alkoholkulturer. Projektet har sat konkrete initiativer i gang og skabt redskaber, som kan bruges til at måle og justere trygheden. Tryg Den Af bygger i høj grad på samarbejde mellem de centrale nattelivsaktører i København – på tværs af myndigheder, virksomheder og interesseorganisationer.

Projektets primære aktiviteter har været centreret omkring

- kampagner målrettet nattelivets unge gæster
- en certificeringsordning for udskænkingssteder
- kurser for restaurationspersonale
- nattelivsforum for professionelle aktører i nattelivet
- arbejde for et tilholds-/"bølge"-register, som gør det muligt at udelukke ballademagere fra barer, diskoteker mv.

Et velfungerende partnerskab

Etableringen af partnerskabet bag Tryg Den Af har været en tidskrævende proces. Det er dog erfaringen, at partnerskabet efter endt etablering, har fungeret relativt smidigt på tværs af myndigheder, vilkår og landegrænser.

Det er kendetegnende for partnerskabet bag Tryg Den Af, at parterne er gået ind i projektet med stor åbenhed og respekt – både i forhold til partnerskabets muligheder og idéer, men også i forhold til den enkelte parts vilkår og hensyn. Det er således partnerskabets styrke, at parterne på tværs af individuelle interesser og hensyn har fundet sammen om en indsats, som styrker trygheden i nattelivet – for borgere generelt, nattelivsgæster, restauratører og andre nattelivsaktører.

Projektets partnere har været engagerede og har bidraget aktivt til projektets gennemførelse. Organisatorisk har Tryg Den Af siden foråret 2010 været indarbejdet som del af Københavns Kommunes samlede tryghedsindsats i Center for Sikker By.

Partnerskabet er i de første år blevet godt funderet og er nu klar til at udvikle sig i forhold til yderligere inddragelse af f.eks. brancheorganisationer, frivillige organisationer etc. **LG Insight anbefaler, at der fremover sker en sådan udbredelse af partnerskabet, at der bliver et levedygtigt ejerskab hos flere interessenter.**

Projektet har været finansieret af alle tre projektparter. Finansieringen er sket i form af dels erlagte kroner og dels som erlagte timer (til projektledelse, mødedeltagelse etc.) Med udgangen af år 2011 ophører projektet som partnerskabskonstruktion. Projektet skal derfor have fundet en økonomisk forankring, som i højere grad gør det selv bærende. **Igen anbefaler LG Insight en styrket forankring med flere interessenter, således at nattelivsrestauratørerne (f.eks. via brancheorganisationer) inddrages tættere i projektets beslutningsprocesser og samtidig bidrager aktivt med medfinansiering – f.eks. gennem brugerbetaling. TDA bør efter LG Insights vurdering være et fælles projekt for nattelivets aktører, hvor ikke kun Københavns Kommune skal være udgiftsbærende.**

Tryg Den Af har skabt nye samarbejdsrelationer

Tryg Den Af har haft særligt fokus på at oparbejde en større følelse af fællesskab omkring ansvarlighed og samarbejde for en øget tryghed i nattelivet blandt nattelivets aktører, dvs. barer, klubber, diskoteker, Natteravnene, politiet, bevillingsnævnet, brandvæsnet, kommunen osv. Projektets primære målgruppe har derfor været de professionelle aktører i nattelivet. Gæsterne har været den sekundære målgruppe, som indirekte påvirkes gennem ændrede samarbejdsformer og politikker blandt nattelivsaktørerne.

Erfaringerne fra skadesreducerende programmer i andre lande har vist, at en udbredt og fælles lokal følelse af medansvar for trygheden er afgørende for positive resultater. Tryg Den Af har derfor også haft som målsætning at inddrage alle relevante parter i projektet. Det har imidlertid taget tid og ressourcer at få skabt rammerne for et bredt samarbejde, hvorfor samarbejdsrelationerne endnu ikke er fuldt udbyggede. **LG Insight anbefaler, at partnerskabet – konkret omsat ved projektlederen – fremadrettet gør en intensiv indsats for en øget inddragelse af alle relevante parter, f.eks. transportbranchen, faglige organisationer, frivillige osv.** Erfaringen har vist, at det kræver en pågående og personlig kontakt at skabe engagement og vedholdenhed hos interessenter og potentielle partnere. Orientering via mail er således ikke metoden til at skabe den første og forpligtende kontakt.

Information og dialog er både i opstartsfasen og senere i processen en afgørende forudsætning for at fastholde og styrke det etablerede samarbejde. Tryg Den Af har derfor prioriteret en målrettet kommunikationsstrategi. Denne har været sat i gang i 2010 og har vist gode resultater. **LG Insight anbefaler, at kommunikationsstrategien omfatter metoder til udbredelse af kontakten til nye og vigtige parter – partnerskabet skal i den sammenhæng prioritere arbejdsressourcer i forhold til at føre kommunikationsstrategien ud i livet.**

Aktiviteter med langsigtede effekter

Tryg Den Af har haft fokus på langsigtede tryghedsskabende indsatser. På nuværende tidspunkt er det derfor for tidligt at konkludere på de tryghedsskabende og kriminalitetsforebyggende effekter af projektets aktiviteter. Det er dog evaluators vurdering, at **de iværksatte aktiviteter alle har været relevante og såvel enkeltvis som sammenvejet vil have langsigtet betydning for trygheden i nattelivet i Københavns Kommune.**

Elektroniske medier som kommunikationsvej til nattelivets gæster

Tryg Den Af har i 2009 og 2010 igangsat en række kampagneaktiviteter, der har haft fokus på nattelivets unge gæster og deres nattelivs- og alkoholvaner. Kampagnetemaerne var: "Kom sikkert hjem", "Alkohol", "Vold/provokationer" og "Narkotika". Kampagnen har benyttet mange medier – bl.a. events i nattelivet samt elektroniske medier (Facebook og website). LG Insight vurderer, at **kampagnen har fokuseret på relevante medier** – især brugen af elektroniske medier har været en rigtig prioritering i forhold til målgruppen. **Formen og strategien for brug af de enkelte medier har imidlertid ikke været tilstrækkeligt underbygget**, og kampagneaktiviteterne har derfor ikke fået den forventede opmærksomhed fra nattelivets gæster. **LG Insight anbefaler, at kampagneaktiviteterne fremover følger en målbar strategi med på forhånd fastlagte målsætninger for resultater af kampagnen.** Herved bliver det muligt at evaluere de konkrete effekter af kampagnen.

Tryghedscertifikat til barer, klubber og diskoteker mv.

Erfaringer fra andre byer og lande har vist gode erfaringer med en certificeringsordning for restauratører. Tryg Den Af har derfor også lanceret en tryghedsrelateret certificeringsordning for restauratørerne i København. For at få et Tryg Den Af-certifikat, skal restaurationen leve op til en række tryghedsskabende kriterier i forhold til bl.a. udskænkning, narkotikapolitik og adgangskontrol. 20 restaurationer er indenfor projektets første år blevet certificerede – de repræsenterer i type og kundesegment en bred vifte af gå-i-byen

steder i København. Det er projektets målsætning at øge antallet af certificerede restaurationer til 100 stk. i 2014, hvilket svarer til en tilgang på ca. 20 nye certificeringer per år.

Myndigheder (politi og brandvæsen) og restauratører efterlyser en større tydelighed omkring certificeringsordningens kontrol og håndhævelse. I 2011 gennemføres da også en videreudvikling af de certificeringskriterier, der blev formuleret i 2010. Certificeringsordningen vil således i årene frem basere sig på et nyt, standardiseret og gennemsigtigt koncept, hvor dokumentationskravene til restauratørerne øges ligesom formuleringerne i højere grad tilpasses generelle sikkerhedskrav fra brandmyndigheder etc. Restauratørerne skal derfor fra 2011 og fremover certificeres på et nyt og justeret grundlag.

Der er nu brug for en øget markedsføring og udbredelse af kendskabet til certificeringsordningen. Dels skal ordningen være så synlig, at alle restauratører, der har lyst til at deltage, har kendskab til denne mulighed og ordningen bør også være kendt af nattelivets gæster. Partnerskabet bag Tryg Den Af har derfor nu indledt et samarbejde med bl.a. brancheorganisationerne om markedsføring af ordningen.

Der har været stor bevågenhed om diskrimination i nattelivet igennem især de seneste år. Da det at kunne gå i byen uden at opleve forskelsbehandling og uden konflikter forbundet hermed er en del af et trygt natteliv, er lovlige, funderet adgangskontrol også en del af certificeringsordningen. Tryg Den Af har således været med til at sætte fokus på tryghedsaspektet ved diskrimination og har skabt dialog med restauratørerne om at forebygge diskrimination – bl.a. har restauratørerne udvekslet viden og erfaringer om adgangskontrol. Det er evaluators anbefaling, at dette aspekt også fremover indgår som del af certificeringsordningen.

I projektets første periode har det været projektpartnerskabets hensigt at certificeringsordningen skulle være en selvstændig og frivillig ordning, som ikke har indflydelse på tildeling eller opretholdelse af alkoholbevilling. Idet flere af restaurationslovens forskrifter går igen i kriterierne i certificeringsordningen, er der imidlertid en indirekte sammenhæng mellem alkoholbevilling og certificeringsordningen. Resultater fra andre byer og lande viser ikke entydigt positive resultater med en yderligere sammenkædning mellem trygheds-certifikat og tildeling af alkoholbevilling. Kun et fåtal af de gennemførte indsatser er blevet tilstrækkeligt evalueret, til at der kan tegnes et klart billede af indsatser og effekter. Det er derfor ikke muligt for LG Insight at vurdere den potentielle effekt af en

eventuel fremtidig sammenkædning af tildeling og fornyelser af alkoholbevillinger med Tryg Den Af certificeringen.

Kompetencer styrker tryghed i nattelivet

Der har tidligere været gennemført kompetenceudviklingskurser for restaurationspersonale i forbindelse med tryghedsindsatser i andre byer i Danmark og udlandet. De fleste steder er det vurderingen, at kurserne har haft en positiv indvirkning på trygheden i nattelivet i form af færre konflikter og mindre vold. Tryg Den Af har derfor også haft uddannelse og kurser som en del af projektets aktiviteter. Temaerne for Tryg Den Af's kurser har været konflikthåndtering, ansvarlig udskænkning og førstehjælp. I evalueringsperioden har 64 medarbejdere fra nattelivets restaurationer deltaget i kurserne og har været meget tilfredse med kursernes indhold og form. **Generelt vurderer LG Insight, at de udbudte temaer at være relevante og dækkende for styrkelse af trygheden og certificeringsordningens kriterier.**

De kursusdeltagende medarbejdere udgør dog kun en lille procentdel af branchens samlede antal medarbejdere i nattelivet. De foreløbige uddannelses tiltag kan derfor endnu ikke vurderes at have påvirket trygheden i det københavnske natteliv på et overordnet niveau. **LG Insight anbefaler, at uddannelseskonceptet fremover udbredes, således at både ledelse og medarbejdere fra certificerede restaurationer deltager i kurserne.** Udbredelsen kan ske via incitament (der opnås en benefit for restaurationen ved at deltage) eller straf (at udeblivelse medfører sanktioner). Valg af tilskyndelsesform bør aftales i fællesskab med brancheorganisationerne.

Restaurationsbranchen er præget af stor personaleudskiftning. Kurser via Internettet er blevet fremhævet som et vigtigt redskab til at sikre kontinuerlig læring blandt de ansatte. Tryg Den Af har derfor på opfordring fra restauratører i København lanceret et internetbaseret e-kursuskoncept, som supplement til de traditionelle tilstædeværelseskurser, som, uden yderligere omkostninger, kan udbredes til et ubegrænset antal medarbejdere i nattelivet. E-kurset, der er en "quick guide" til restaurationsloven og konflikthåndteringsredskaber, blev lanceret ved udgangen af 2010, og dermed evalueringsperioden, hvorfor evalueringen ikke indeholder tal og resultater for brugen af det elektroniske læringsværktøj. Men e-kurset må, ud fra restauratørernes første tilbagemeldinger ved lanceringen, forventes at vinde udbredelse. Målet er, at 500 nattelivsansatte skal have gennemført og bestået kurset i løbet af 2011.

Øget dialog mellem nattelivets parter

Det har været et ønske fra flere af nattelivets parter i København at have et forum, hvor man kan udveksle viden og drøfte løsninger i forhold til tryghed i nattelivet. I 2010 blev det derfor besluttet at integrere "tryghed i nattelivet" som fast tema på dagsordenen på møderne i restaurationsbranchenetværket i Københavns Erhvervscenter. Tryg Den Af har på den måde styrket dialogen mellem restauratører, myndigheder og organisationer – en dialog som vurderes afgørende for et godt og trygt natteliv i København.

Uromagere skal holdes borte

Restauratørerne i København har gennem de seneste år efterspurgt et såkaldt tilholdsregister, som gør det muligt at udelukke uromagere, der har fået et restaurationsforbud af politiet, fra nattelivet. Registreret vil have betydning for trygheden i nattelivet, og Tryg Den Af har derfor bakket op om etableringen af et sådant system. Efter dialog med bl.a. Justitsministeriet forventes det nu, at tilholdsregistret bliver en realitet i København, såvel som i resten af landet, indenfor en snarlig fremtid.

Stor og positiv pressedækning

Det er lykkedes Tryg Den Af at få megen positiv presseomtale i både landsdækkende aviser, TV-stationer og radiokanaler. Der har været lavet en samlet PR-strategi, der har sikret en fælles og sammenhængende pressekontakt og et fælles budskab. Alle projektets samarbejdsparter har været involveret i PR-arbejdet. **Den journalistiske og uvildige dækning har givet projektet stor opmærksomhed for relativt få ressourcer.**

Samarbejdet og aktiviteterne fortsætter

Tryg Den Af har haft som målsætning, at projektet skulle skabe tiltag samt etablere et interessentsamarbejde, som kunne fortsætte efter første projektperiode. Dette mål er opnået, idet Tryg Den Af i perioden 2009-2010 har iværksat en række aktiviteter, som videreføres:

- Certificeringsordningen er under forankring og vil fortsætte i årene fremover.
- Kurserne i konflikthåndtering og førstehjælp søges videreført i samarbejde med brancheforeningerne – og vil fortsat være suppleret med et e-kursus.
- Det etablerede nattelivsforum er forankret i det etablerede branchenetværk.

Det har ligeledes været en målsætning, at projektet skulle skabe læring og resultater, som andre byer og lande kunne bruge i deres bestræbelser på at sikre et trygere natteliv. Projektet har skabt

mange erfaringer, som kan bruges i lignende indsatser i andre lande. Særligt omkring etableringen af partnerskaber og interessentsamarbejde er der værdifuld viden at hente.

Samlet vurderer LG Insight, at Tryg Den Af har skabt grundlag for et mere fast og langsigtet samarbejde om tryghed i nattelivet. Projektet har således gjort en mærkbar og blivende forskel til styrkelse af sikkerheden i nattelivet i København.

LG Insight identificerer en række forbedringspotentialer, som bør følges op i projektperioden 2011-2014:

- Projektet bør opprioritere ressourcer til implementering og drift af projektaktiviteter og nedprioritere ressourcer til planlægning, således at sættes tryk på aktiviteterne og samarbejdet med partnere i restaurationsbranchen, politiet, brandvæsen, transportselskaber osv.
- Projektaktiviteterne bør præges af større gennemsigthed og standardiserede procedurer, særligt certificeringsordningen, således at projektets mål, aktiviteter og resultater bliver kendte og synlige for alle. Der bør ikke være tvivl om, hvad den enkelte forpligter sig til og opnår som følge af Tryg Den Af.
- Projektet bør knyttes an til de løbende behov i nattelivet, således at indsatsen hele tiden har fokus på de vigtigste (u)tryghedsskabende elementer – f.eks. sikker hjemtransport, vold relateret til dørmandsituationer og narkotika.
- Projektet bør følge og måle på den oplevede tryghed blandt nattelivsgæsterne og den "faktuelle" tryghed baseret på politianmeldelser (anmeldt vold, udrykninger mv.), senest når projektets indsatser har fået et omfang, som gør det muligt at påvise en evt. sammenhæng. En afdækning heraf vil være af stor betydning for København, såvel som for andre byer.